

A P R O B A T:

Secretar de stat al Ministerului
Economiei și Infrastructurii,
Președintele Grupului de lucru interinstituțional

Vitalie TARLEV

1 februarie 2019

**RAPORTUL GRUPULUI DE LUCRU INTERINSTITUȚIONAL
cu privire la realizarea Programului privind tranziția de la
televiziunea analogică terestră la cea digitală terestră
în semestrul II al anului 2018**

Întru executarea prevederilor pct.4 subpct.3) din Hotărârea Guvernului nr.240/2015 cu privire la aprobarea Programului privind tranziția de la televiziunea analogică terestră la cea digitală terestră, Grupul de lucru interinstituțional, creat conform pct.3 din aceeași hotărâre a Guvernului, prezintă raportul privind realizarea Programului în semestrul II al anului 2018.

1) La pct.2.2 din Planul de acțiuni: *Crearea multiplexelor A și B.*

În semestrul II al anului 2018 Întreprinderea de Stat „Radiocomunicații” a finisat lucrările de modernizare a emițătoarelor TV analogice de la SRTV Ungheni și SRTV Cimișlia. Astfel, au fost puse în funcțiune 8 stații de mare putere DVB-T2 cu putere aparent radiată nominal conform Planului de la Geneva-2006.

Ca urmare a acestor acțiuni, a fost extinsă rata de acoperire cu semnal digital până la cca. 95% din populația țării.

2) La pct.2.3 din Planul de acțiuni: *„Organizarea concursurilor pentru eliberarea, cu titlu gratuit, printr-o procedură de selectare comparativă, a 21 de licențe de utilizare a frecvențelor/canalelor TV pentru crearea multiplexelor cu acoperire regională/zonală, cu includerea în condițiile licenței a obligației de a crea multiplexul regional în așa mod încât să fie asigurată difuzarea pe întreaga arie a regiunii respective, în vederea asigurării preluării și difuzării, pe bază contractuală, în condiții economice transparente și nediscriminatorii, a serviciilor de programe TV ale titularilor licențelor de emisie și autorizațiilor de retransmisie, eliberate de către Consiliul Coordonator al Audiovizualului pentru utilizarea capacității acestor multiplexe”.*

Cu referință la acest punct, menționăm că Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI) a elaborat proiectele de documente necesare organizării concursurilor pentru eliberarea licențelor de utilizare a frecvențelor/ canalelor TV pentru crearea multiplexelor cu acoperire regională/zonală. Dar, avînd în vedere faptul că canalele/frecvențele radio care urmează a fi expuse în concurs pentru crearea multiplexelor cu acoperire regională sunt în continuare ocupate de stațiile de televiziune analogică (*emisia în format analog va fi sistat începând cu 01.03.2020*), ANRCETI nu a expus în concurs licențele de utilizare a canalelor/frecvențelor radio în scopul furnizării multiplexelor regionale.

3) La pct.2.5 din Planul de acțiuni: *„Organizarea concursului pentru eliberarea, cu titlul gratuit, printr-o procedură de selectare comparativă, a licenței de utilizare a frecvențelor/canalelor TV pentru crearea celui de-al treilea multiplex digital cu acoperire națională (multiplexul C), în vederea asigurării preluării și difuzării, pe bază contractuală, în condiții economice transparente și nediscriminatorii, a serviciilor de programe TV ale titularilor licențelor de emisie și autorizațiilor de retransmisie, eliberate de Consiliul Coordonator al Audiovizualului pentru utilizarea capacității acestui multiplex”.*

Conform acestui punct, ANRCETI a elaborat proiectele de documente necesare pentru organizarea concursului pentru eliberarea licenței de utilizare a frecvențelor/canalelor TV pentru crearea celui de al treilea multiplex digital cu acoperire națională (multiplexul C VHF).

Totodată, organizarea concursului pentru eliberarea de către ANRCETI a licenței de utilizare a frecvențelor/canalelor TV pentru crearea celui de al treilea multiplex digital cu acoperire națională (multiplexul C) va fi posibilă după lansarea comercială completă a multiplexelor A și B cu acoperire națională.

4) La pct. 3.1. din Planul de acțiuni „3.1. *Selectarea, pe bază de concurs, a serviciilor de programe TV și eliberarea licențelor de emisie radiodifuzorilor respectivi pentru utilizarea capacității primului multiplex (multiplexul A) cu acoperire națională și acces liber spre vizionare după punerea în funcțiune a acestuia*”.

Prin Decizia Consiliului Coordonator al Audiovizualului (CCA) nr.24/162 din 28 septembrie 2018, în temeiul art.2 lit.x), z) și z²), 23 și 40 lit.j) și l) din Codul audiovizualului nr.260/2006, a statutului CCA, a Regulamentului cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie pentru utilizarea capacității multiplexurilor digitale terestre și a avizului Ministerului Economiei și Infrastructurii (MEI) nr.01/792 din 03.07.2017, a deciziilor CCA nr.11/77 din 08.06.2017, nr.16/104 din 21.07.2017, nr.29/216 din 30.11.2017 și nr.7/35 din 14.03.2018, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a anunțat concursul pentru suplinirea capacității rămase disponibile (3 sloturi) a Multiplexului A.

Totodată, este de menționat că la concursul anunțat pentru suplinirea capacității rămase disponibile (3 sloturi) a Multiplexului A nu s-a înregistrat nici un participant.

5) La pct.4.2. și 4.4. din Planul de acțiuni: „4.2. *Elaborarea și aprobarea proiectului hotărârii de Guvern cu privire la dotarea cu convertoare pentru televiziunea digitală terestră a familiilor defavorizate; 4.4. Dotarea cu convertoare a familiilor defavorizate*”.

a) A fost aprobată Hotărârea Guvernului nr.129/2018 cu privire la dotarea cu convertoare pentru televiziunea digitală terestră a familiilor beneficiare de ajutor social. Conform punctelor 2 și 4 din hotărârea Guvernului nominalizată, MEI a lansat procesul de colectare a datelor statistice privind numărul de solicitanți înregistrați pentru dotare cu convertoare. Potrivit actului normativ menționat, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (MSMPS) este responsabil de acordarea suportului metodologic structurilor teritoriale de asistență socială privind asigurarea dotării gratuite cu convertoare pentru televiziunea digitală terestră a familiilor beneficiare de ajutor social.

Conform informației prezentate de MSMPS prin scrisoarea 01-1225 din 14.03.2018 se specifica ca în luna februarie 2018 au beneficiat de ajutor social 55855 familii.

b) În baza informației disponibile privind costul pe piață a convertoarelor pentru televiziunea digitală terestră, precum și datelor statistice privind numărul total al beneficiarilor de ajutor social, prezentate de MSMPS, au fost estimate cheltuielile necesare pentru dotarea cu convertoare.

Prin scrisoarea MEI nr.09-4549 din 27.04.2018 către Ministerul Finanțelor au fost prezentate propuneri privind rectificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2018. Ulterior au fost examinate și generalizate datele statistice privind numărul solicitanților înregistrați pentru dotare cu convertoare, prezentate de toate structurile teritoriale de asistență socială. În baza acestor date au fost estimate cheltuielile necesare pentru dotarea cu convertoare a celor 9056 de familii beneficiare de ajutor social solicitante. Prin scrisoarea MEI nr. 09-7234 din 09.07.2018 în adresa Ministerului Finanțelor a fost solicitat alocarea mijloacelor financiare în sumă de 4 403 389,44 lei necesară pentru dotarea gratuită cu convertoare pentru televiziunea digitală terestră a 9056 de familii beneficiare de ajutor social, care au depus cererile corespunzătoare la structurile teritoriale de asistență socială.

Concomitent MEI a elaborat „Cerințele tehnice convertor pentru televiziunea digitală terestră” pentru organizarea unei licitații.

În pofida demersurilor adresate Ministerului Finanțelor pe parcursul anului, în anul 2018 mijloacele financiare necesare pentru realizarea acțiunii nu au fost alocate.

Ulterior, prin scrisoarea MEI nr.05-1-11622 din 19.11.2018 au fost prezentate Ministerului Finanțelor propuneri privind includerea sumei de 4 403,4 mii lei în proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2019.

Urmare a faptului, că în acest scop în Legea bugetului de stat pentru anul 2019 nr.303/2018 au fost prevăzute 3,0 mln. lei., realizarea acțiunii 4.4. va avea continuitate în anul 2019.

La moment MEI a lansat procesul de achiziții publice pentru un lot - **Decodoare pentru televiziune digitală**, cu valoarea estimată fără TVA - 2 500 000 MDL (<https://achizitii.md/ro/public/tender/21004242/lot/10821036>).

Perioada de depunere a ofertelor: 1 februarie 2019 - 1 martie 2019.

6) La pct.4.3. din Planul de acțiuni: „*Desfășurarea unei campanii de informare a populației cu privire la diferite aspecte ce țin de tranziția la televiziunea digitală*”.

În baza Deciziei CCA nr.3/10 din 26.01.2018, a continuat difuzarea celor 2 spoturi informative privind tranziția la televiziunea digitală, filmate cu suportul Consiliului Europei în cadrul proiectului „Promoting Media Freedom and

Pluralism in the Republic of Moldova”. De asemenea, până la sfârșitul anului în toate oficiile poștale din țară au fost menținute afișate postere informative editate în cadrul aceluiași proiect.

Ținând cont de faptul că desfășurarea campaniei de informare a populației este un mijloc eficient de sporire a numărului telespectatorilor care recepționează programele TV difuzate prin intermediul multiplexului A și, respectiv, a atractivității de emisie prin intermediul acestuia pentru radiodifuzori, MEI prin demersul nr.09-12205 din 04.12.2018 a solicitat adoptarea de către Consiliul Coordonator al Audiovizualului (CCA) a unor recomandări către radiodifuzori privind necesitatea difuzării în continuare a spoturilor video informative.

Astfel, luând în considerare demersul MEI și urmare a dezbaterilor publice, CCA a aprobat Decizia nr.33/200 din 06.12.2018 „Cu privire la mediatizarea unor campanii sociale”, prin care se recomandă mediatizarea, cu titlu gratuit, la posturile de radio și televiziune aflate sub jurisdicția Republicii Moldova a 2 (două) spoturi informative privind trecerea la televiziunea digitală terestră. Conform solicitării MEI a fost stabilită perioada de mediatizare: 06 decembrie 2018 - 31 decembrie 2019.

Subsecvent, pe data de 14.12.2018 reprezentantul MEI a participat la Conferința de totalizare a Proiectului Comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei „Promovarea libertății și pluralismului mass-mediei în Republica Moldova”, care a avut loc în sediul Parlamentului Republicii Moldova.

În cadrul acestui eveniment, pe larg mediatizat în mass-media națională, MEI a prezentat informația cu privire la mersul procesului tranziției de la televiziunea analogică terestră la cea digitală terestră în Republica Moldova.

7) La pct.4.6. din Planul de acțiuni: *„Stabilirea sistemului de acces condiționat (codificare), utilizat în cadrul multiplexelor de televiziune digitală terestră”.*

MEI în colaborare cu Î.S. „Radiocomunicații” a studiat experiența altor țări privitor la sistemele de criptare CAS (Conditional Access System) pentru televiziunea digitală terestră și a analizat funcționalitatea mai multor sisteme de criptare CAS, care pot fi utilizate în cadrul multiplexelor de televiziune digitală terestră. Un sistem CAS permite codificarea semnalului audio/video emis pentru restricționarea accesului la informația difuzată și permite accesul la servicii numai cu echipamente autorizate într-un mod stabilit.

Totodată, au fost efectuate activități de testare a sistemelor CAS „DRE Crypt”, „Conax”, „Irdeto” al companiilor: SRL «Цифра» (Rusia), Conax ContegoTM și Irdeto B.V. Rezultatele testărilor au demonstrat, că toate CAS-urile testate se racordează cu echipamentul stației de bază instalat și utilizat de întreprindere. Totuși, s-a constatat, că pentru achiziționarea sistemelor DRE Crypt și Irdeto, trebuie acceptate din start niște condiții incomode în privința

dependenței de acești producători și la etapa de procurare a receptoarelor, modulelor CAM și cartelelor SMART.

În concluzie, a fost stabilit că sistemul de acces condiționat (codificare) CAS „Conax” în prezent ar fi preferabil pentru utilizare în cadrul multiplexelor de televiziune digitală terestră.

Ținând cont de faptul că până la momentul actual nici un agent economic (inclusiv Î.S. „Radiocomunicații”) nu a manifestat intenția de a implementa servicii TV cu plată în cadrul multiplexelor de televiziune digitală terestră în Republica Moldova, este necesar de urmărit în continuare evoluția sistemelor CAS, pentru a selecta cel mai potrivit când va apărea necesitatea implementării unui asemenea sistem.

8) La pct.5.2. din Planul de acțiuni: *Promovarea utilizării armonizate a benzii 694-790 MHz pentru serviciul mobil terestru.*

I.P. „Serviciul Național de Management al Frecvențelor Radio” (SNMFR) a participat în cadrul lucrărilor celei de a 3-a ședințe BSDDIF (Black Sea Digital Dividend Implementation Forum) în perioada 13-14 decembrie 2018. Obiectivul principal al acestei activități este rearanjarea Planului de televiziune digitală terestră Geneva-2006 în scopul identificării resurselor suplimentare de spectru pentru asigurarea cu resurse de spectru atât pentru implementarea televiziunii digitale terestre în banda 470-694 MHz, cât și concomitent eliberarea benzilor 700 și 800 MHz în scopul implementării și dezvoltării comunicațiilor mobile de generația a 4G și a 5G.

9) Suplimentar, instituțiile responsabile de realizarea prevederilor Planului de acțiuni pentru implementarea Programului privind tranziția de la televiziunea analogică terestră la cea digitală terestră, au întreprins următoarele acțiuni:

a) Întreprinderea de Stat „Radiocomunicații”

Datorită particularităților reliefului Republicii Moldova, există o multitudine de localități sau părți ale acestora, situate în așa zisele „zone de umbră”, unde semnalul DVB-T2 nu poate fi recepționat calitativ. În acest scop, pentru identificarea „zonelor de umbră”, precum și întru evaluarea gradului efectiv de acoperire a teritoriului cu semnal digital, Î.S. „Radiocomunicații” efectuează lucrări de măsurare instrumentală a nivelului câmpului electromagnetic a semnalului DVB-T2 în localități. În urma acestor acțiuni, va fi determinată cantitatea necesară de emițătoare/retranslatoare (gap-fillere) DVB-T2, care urmează a fi procurate și puse în funcțiune nemijlocit în localitățile din „zonele de umbră”.

Î.S. „Radiocomunicații” a inclus în Planul de dezvoltare pentru anii 2018-2020, realizarea acțiunilor orientate spre atingerea acestui scop. Pentru anul 2018 erau incluse surse în sumă de 200 mii EURO pentru procurarea retranslatoarelor

de mică putere. Pe parcursul anului 2018, au fost efectuate testări a retranslatoarelor DVB-T2, care urmau a fi instalate în zonele de umbră, care au demonstrat, că acestea sunt neeficiente în regim de funcționare pe infrastructura comună cu telefonie celulară. Din acest motiv a fost luată decizia, că în zonele de umbră vor fi montate emițătoare DVB-T2 de mică putere. Suma, care a fost preconizată în scopul procurării retranslatoarelor DVB-T2 în anul 2018, a fost transferată pentru anul 2019 în scopul procurării și instalării emițătoarelor DVB-T2 de mică putere pentru localitățile din zonele de umbră.

În total, în acest scop în anul 2019 sunt preconizate investiții în sumă de cca 500 mii EURO. În cazul în care acestea vor fi valorificate integral, va fi asigurată rata de acoperire a teritoriului de cca 97%.

b) I.P. „Serviciul Național de Management al Frecvențelor Radio”

- în scopul executării unor lucrări de testare a emițătoarelor digitale standard DVB-T/T2 în mun. Chișinău, au fost avizate temporar de către SNMFR canalele de televiziune 56 TV și 58 TV (până la data de 10.07.2019);

- la solicitarea Î.S. „Radiocomunicații” a fost efectuată expertiza proiectului tehnic pentru stațiile DVB-T2 din Multiplexul A și în legătură cu majorarea puterilor de emisie, au fost efectuate măsurători ai parametrilor tehnici și eliberate buletine de măsurători pentru 8 stații de televiziune digitală terestră din Multiplexul A.